T094 ATĐ 6 (44) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q188-Kiến Uẩn-Luận về Niệm Trú

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 188

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 188

LUAÄN VEÀ NIEÄM TRUÙ (Phaàn 2)

Laïi nöõa, coù ba loaïi Nieäm truù, ñoù laø do Vaên-Tö-Tu maø thaønh sai bieät. Trong naøy, coù ngöôøi noùi: Ñoái vôùi möôøi hai phaàn giaùo maø Ñöùc Phaät ñaõ noùi ra, thoï trì-ñoïc tuïng-suy nghó-phaân bieät, goïi laø Nieäm truù do Vaên maø thaønh, döïa vaøo Vaên khôûi leân Tö, döïa vaøo Tö khôûi leân Tu, döïa vaøo Tu coù theå ñoaïn phieàn naõo; nhö döïa vaøo quaëng vaøng cheá ra vaøng, döïa vaøo vaøng cheá ra kim cöông, döïa vaøo kim cöông coù theå caét ñöùt vaät cöùng nhö saét-ñaù... Hieáp Toân giaû noùi: "Ñoái vôùi möôøi hai phaàn giaùo maø Ñöùc Phaät ñaõ noùi ra, thoï trì-ñoïc tuïng-suy nghó-phaân bieät, laø Tueä thuoäc sinh ñaéc, döïa vaøo Tueä thuoäc sinh ñaéc khôûi leân Nieäm truù do Vaên maø thaønh, döïa vaøo Vaên khôûi leân Tö, döïa vaøo Tö khôûi leân Tu, döïa vaøo Tu coù theå ñoaïn phieàn naõo; nhö döïa vaøo haït gioáng sinh ra maàm non, döïa vaøo maàm non sinh ra thaân caây, döïa vaøo thaân caây sinh ra caønh-laù, döïa vaøo caønh laù sinh ra hoa quaû." Hoûi: Ba Nieäm truù naøy coù gì sai bieät? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi: Teân goïi töùc laø sai bieät, ñoù laø loaïi naøy goïi laø Nieäm trí do Vaên maø thaønh, cho ñeán loaïi naøy goïi laø Nieäm truù do Tu maø thaønh. Coù ngöôøi noùi: Nieäm truù do Vaên maø thaønh ôû taát caû moïi luùc döïa vaøo teân goïi maø chuyeån ñoái vôùi nghóa, nghóa laø Toá-ñaùt-laõm noùi coù nghóa gì, Tyø-naïi-da noùi coù nghóa gì, A-tyø-ñaït-ma noùi coù nghóa gì, OÂ-ba-ñaø-da noùi coù nghóa gì, A-giaø-lôïi-da noùi coù nghóa gì, saùch luaän khaùc noùi coù nghóa gì? Nieäm truù do Tö maø thaønh hoaëc laø döïa vaøo teân goïi, hoaëc laø khoâng döïa vaøo teân goïi maø chuyeån ñoái vôùi nghóa. Nieäm truù do Tu maø thaønh ôû taát caû moïi luùc lìa teân goïi maø chuyeån ñoái vôùi nghóa; ví nhö ba ngöôøi cuøng

taém goäi ôû hoà nöôùc, ngöôøi thöù nhaát chöa hoïc caùch bôi, ngöôøi thöù hai hoïc chöa thaønh thaïo, ngöôøi thöù ba hoïc ñaõ thaønh thaïo. Ngöôøi chöa hoïc caùch bôi

thì taát caû moïi luùc döïa vaøo ven bôø maø taém goäi; ngöôøi hoïc chöa thaønh thaïo thì coù luùc döïa vaøo ven bôø, coù luùc rôøi xa bôø maø taém goäi; ngöôøi hoïc ñaõ thaønh thaïo thì luoân luoân rôøi xa bôø, ôû giöõa hoà nöôùc maø taém goäi. Nhö ngöôøi thöù nhaát, do Vaên maø thaønh cuõng nhö vaäy; nhö ngöôøi thöù hai, do Tö maø thaønh cuõng nhö vaäy; nhö ngöôøi thöù ba, do Tu maø thaønh cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø söï sai bieät cuûa ba loaïi Nieäm truù naøy. Hoûi: Nieäm truù do Vaên-Tö-Tu maø thaønh naøy, coõi naøo coù maáy loaïi? Ñaùp: Coõi Duïc coù hai loaïi, ñoù laø do Vaên-Tö maø thaønh chöù khoâng phaûi laø do Tu. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì coõi Duïc laø coõi khoâng nhaát ñònh, khoâng phaûi laø ñòa cuûa tu, khoâng phaûi laø ñòa cuûa lìa nhieãm, cho neân luùc taùc yù veà Tu thì rôi vaøo trong Tö. Coõi Saéc coù hai loaïi, ñoù laø do Vaên-Tu maø thaønh chöù khoâng phaûi laø do Tö. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì coõi Saéc laø coõi nhaát ñònh, laø ñòa cuûa tu, laø ñòa cuûa lìa nhieãm, cho neân luùc taùc yù veà Tö thì rôi vaøo trong Tu. Coõi Voâ saéc coù moät loaïi, ñoù laø do Tu maø thaønh, nhöng do Tu maø thaønh cuõng khoâng rôi vaøo coõi. Coù Sö khaùc noùi: Coõi Duïc coù ñuû ba loaïi, coøn laïi noùi nhö tröôùc. Coù ngöôøi noùi: Coõi Duïc-Saéc ñeàu coù ñuû ba loaïi, coøn laïi noùi nhö tröôùc. Coù ngöôøi noùi: Ba coõi ñeàu coù ñuû ba loaïi, chæ rieâng do Tu maø thaønh cuõng khoâng rôi vaøo coõi. Lôøi bình: Caùch noùi thöù nhaát laø hôïp lyù. Hoûi: Caùc Nieäm truù naøy, loaïi naøo laøm nhaân cuûa loaïi naøo? Ñaùp: Vaên laøm nhaân cuûa ba loaïi. Tö chæ laøm nhaân cuûa Tö chöù khoâng phaûi laø nhaân cuûa Vaên, bôûi vì keùm hôn loaïi aáy; khoâng phaûi laø nhaân cuûa Tu, bôûi vì coõi khaùc nhau. Tu chæ laøm nhaân cuûa Tu chöù khoâng phaûi laø nhaân cuûa Vaên, bôûi vì keùm hôn loaïi aáy; khoâng phaûi laø nhaân cuûa Tö, bôûi vì keùm hôn loaïi aáy vaø coõi khaùc nhau. Hoûi: Loaïi naøo laøm quaû cuûa loaïi naøo? Ñaùp: Vaên chæ laø quaû cuûa Vaên, Tö laø quaû cuûa Vaên-Tö chöù khoâng phaûi laø Tu, Tu laø quaû cuûa Vaên-Tu chöù khoâng phaûi laø Tö. Hoûi: Ba Nieäm truù naøy, loaïi naøo hieän roõ tröôùc maét thì tu maáy loaïi? Ñaùp: Luùc do Vaên maø thaønh hieän roõ tröôùc maét thì chæ tu veà Vaên chöù khoâng phaûi laø Tö-Tu, luùc do Tö maø thaønh hieän roõ tröôùc maét thì chæ tu veà Tö chöù khoâng phaûi laø Vaên-Tu.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 188 650

Trong naøy, luùc saùt-na thuoäc Vaên-Tö hieän roõ tröôùc maét, bôûi vì tu luyeän taäp cho neân goïi laø tu; khoâng phaûi laø tu thuoäc vò lai, bôûi vì theá löïc yeáu keùm. Bôûi vì nhö vaäy cho neân chæ tu veà loaïi cuûa mình chöù khoâng tu veà loaïi khaùc. Luùc do Tu maø thaønh hieän roõ tröôùc maét, coù theå tu caû ba loaïi. Löïc cuûa Vaên-Tö tuy khoâng coù theå tu thuoäc vò lai, maø nhôø vaøo löïc khaùc cho neân coù nghóa cuûa tu thuoäc vò lai. Hoûi: Nieäm truù do Vaên-Tö-Tu maø thaønh, Phaät-Ñoäc giaùc vaø Thanh vaên ñeàu coù maáy loaïi? Ñaùp: Phaät coù ñuû ba loaïi nhöng do Tu maø thaønh laø hôn haún, bôûi vì töï nhieân Giaùc ngoä vaø ñaày ñuû caùc coâng ñöùc Löïc-Voâ uùy… Ñoäc giaùc cuõng coù ñuû ba loaïi nhöng do Tö maø thaønh laø hôn haún, bôûi vì töï mình tö duy Giaùc ngoä maø khoâng coù caùc coâng ñöùc Löïc-Voâ uùy… Thanh vaên cuõng coù ñuû ba loaïi nhöng do Vaên maø thaønh laø hôn haún, bôûi vì thuaän theo nghe aâm thanh cuûa ngöôøi khaùc maø tieán vaøo Thaùnh

ñaïo. Nhö noùi: “Ñeä töû baäc Thaùnh cuûa Ta, ñaày ñuû ña vaên, ñoaïn phaùp baát thieän, tu taäp phaùp thieän.” Laïi coù ba loaïi Nieäm truù, ñoù laø Nieäm truù thuoäc ngoân thuyeát cöùu caùnh, Nieäm truù thuoäc tö duy cöùu caùnh, Nieäm truù thuoäc xuaát ly cöùu caùnh. Neân bieát ba loaïi naøy töùc laø Nieäm truù do Vaên-Tö-Tu maø thaønh, nhö thöù töï aáy. Nhöng ba loaïi Nieäm truù nhö Vaên..., taát caû ñeàu coù theå goïi laø do Vaên maø thaønh, nhö noùi: “Ña vaên coù theå nhaän bieát phaùp, Ña vaên coù theå lìa toäi loãi, Ña vaên rôøi boû phaùp voâ nghóa, Ña vaên ñaït ñöôïc phaùp Nieát-baøn.” Taát caû ñeàu coù theå goïi laø do Tö maø thaønh, nhö noùi: “Tö aáy laø nghieäp, Löï aáy laø Tueä.” Löï ñaõ noùi ñeán aáy töùc laø do Tö maø thaønh. Taát caû ñeàu coù theå goïi laø do Tu maø thaønh, nhö noùi:“Phaùp caàn phaûi tu, ñoù laø taát caû phaùp thieän höõu vi.” Hoûi: Theá naøo goïi laø Nieäm truù gia haïnh, theá naøo laø töï töôùng-chuûng taùnh duyeân xen taïp, vaø Nieäm truù do Vaên-Tö-Tu maø thaønh sinh khôûi theo thöù töï? Ñaùp: Quaùn Baát tònh-Trì töùc nieäm-Taùc yù veà Giôùi, ñoù goïi laø Nieäm truù gia haïnh. Ngay phaùp naøy laøm ñaàu tieân tieán vaøo töï töôùng-chuûng taùnh cuûa Thaân nieäm truù, ngay Thaân nieäm truù laøm ñaàu tieân tieán vaøo töï töôùng- chuûng taùnh cuûa Thoï nieäm truù, ngay Thoï nieäm truù laøm ñaàu tieân tieán vaøo töï töôùng-chuûng taùnh cuûa Taâm nieäm truù, ngay Taâm nieäm truù laøm ñaàu tieân tieán vaøo töï töôùng-chuûng taùnh cuûa Phaùp nieäm truù.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 188 651

Töø töï töôùng-chuûng taùnh cuûa Phaùp nieäm truù khôûi leân Phaùp nieäm truù duyeân xen taïp, töø Phaùp nieäm truù duyeân xen taïp khôûi leân ba Nghóa quaùn. Töø ba Nghóa quaùn coù Thaân nieäm truù do Vaên maø thaønh, ñaàu tieân khôûi leân duyeân vôùi Khoå ñeá laøm haønh töôùng Voâ thöôøng cho ñeán haønh töôùng Voâ ngaõ, tieáp theo khôûi leân duyeân vôùi Taäp ñeá laøm haønh töôùng Nhaân cho ñeán haønh töôùng Duyeân, tieáp theo khôûi leân duyeân vôùi Ñaïo ñeá laøm haønh töôùng Ñaïo cho ñeán haønh töôùng Xuaát. Töø ñaây khoâng giaùn ñoaïn coù Thoï nieäm truù-Taâm nieäm truù do Vaên maø thaønh, ñeàu khôûi leân duyeân vôùi ba Ñeá laøm möôøi hai haønh töôùng cuõng nhö vaäy. Töø ñaây khoâng giaùn ñoaïn coù Phaùp nieäm truù do Vaên maø thaønh, ñaàu tieân khôûi leân duyeân vôùi Khoå ñeá laøm haønh töôùng Voâ thöôøng cho ñeán haønh töôùng Voâ ngaõ, tieáp theo khôûi leân duyeân vôùi Taäp ñeá laøm haønh töôùng Nhaân cho ñeán haønh töôùng Duyeân, tieáp theo khôûi leân duyeân vôùi Dieät ñeá laøm haønh töôùng Dieät cho ñeán haønh töôùng Ly, tieáp theo khôûi leân duyeân vôùi Ñaïo ñeá laøm haønh töôùng Ñaïo cho ñeán haønh töôùng Xuaát. Töø Phaùp nieäm truù do Vaên maø thaønh khoâng giaùn ñoaïn, coù Thaân nieäm truù do Tö maø thaønh khôûi leân duyeân vôùi ba Ñeá laøm möôøi hai haønh töôùng. Töø ñaây khoâng giaùn ñoaïn coù Thoï nieäm truù khôûi leân duyeân vôùi ba Ñeá laøm möôøi hai haønh töôùng. Töø ñaây khoâng giaùn ñoaïn coù Taâm nieäm truù khôûi leân duyeân vôùi ba Ñeá laøm möôøi hai haønh töôùng. Töø ñaây khoâng giaùn ñoaïn coù Phaùp nieäm truù khôûi leân duyeân vôùi boán Ñeá laøm möôøi saùu haønh töôùng. Töø Phaùp nieäm truù do Tö maø thaønh, coù Phaùp nieäm truù do Tu maø thaønh, ñaàu tieân khôûi leân

duyeân vôùi Khoå ñeá laøm haønh töôùng Voâ thöôøng cho ñeán haønh töôùng Voâ ngaõ, tieáp theo khôûi leân duyeân vôùi Taäp ñeá laøm haønh töôùng Nhaân cho ñeán haønh töôùng Duyeân, tieáp theo khôûi leân duyeân vôùi Dieät ñeá laøm haønh töôùng Dieät cho ñeán haønh töôùng Ly, tieáp theo khôûi leân duyeân vôùi Ñaïo ñeá laøm haønh töôùng Ñaïo cho ñeán haønh töôùng Xuaát. Nhö vaäy, Phaùp nieäm truù duyeân vôùi boán Ñeá laøm möôøi saùu haønh töôùng, goïi laø Nhaãn ban ñaàu. Ñoù goïi laø do Nieäm truù gia haïnh ñaõ daãn daét töï töôùng-chuûng taùnh duyeân xen taïp, vaø Nieäm truù do Vaên-Tö-Tu maø thaønh sinh khôûi theo thöù töï. Hoûi: Vì sao Nieäm truù do Vaên-Tö ñeàu ñaàu tieân khôûi leân Thaân nieäm truù duyeân vôùi ba Ñeá laøm möôøi hai haønh töôùng, sau môùi khôûi leân Nieäm truù khaùc, nhöng Nieäm truù do Tu maø thaønh thì ñaàu tieân ñaõ khôûi leân Phaùp nieäm truù duyeân vôùi boán Ñeá laøm möôøi saùu haønh töôùng?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 188 652

Ñaùp: Bôûi vì chuûng taùnh chöa töøng ñaït ñöôïc, bôûi vì haønh töôùng töøng böôùc ñaït ñöôïc, cho neân ñaàu tieân quaùn saùt veà uaån thoâ thieån, sau ñoù quaùn saùt veà uaån vi teá. ÔÛ trong naêm uaån thì Saéc uaån laø thoâ thieån nhaát, bôûi vì ñaàu tieân quaùn saùt veà uaån aáy, cho neân ñaàu tieân khôûi leân Thaân nieäm truù. Nhöng Thaân-Thoï-Taâm ñeàu thaâu nhieáp ba Ñeá, cho neân Thaân nieäm truù duyeân vôùi ba Ñeá laøm möôøi hai haønh töôùng. Nhö vaäy, Thaân nieäm truù do Vaên maø thaønh daãn daét khôûi leân Thoï nieäm truù do Vaên maø thaønh, Thoï nieäm truù do Vaên maø thaønh daãn daét khôûi leân Taâm nieäm truù do Vaên maø thaønh, Taâm nieäm truù do Vaên maø thaønh daãn daét khôûi leân Phaùp nieäm truù do Vaên maø thaønh. Phaùp nieäm truù do Vaên maø thaønh naøy duyeân vôùi boán Ñeá laøm möôøi saùu haønh töôùng. Boán nieäm truù do Vaên maø thaønh daàn daàn ñaày ñuû troïn veïn roài, thì coù theå daãn daét khôûi leân boán nieäm truù do Tö maø thaønh. Boán nieäm truù do Tö maø thaønh daàn daàn ñaày ñuû troïn veïn roài, laïi coù theå daãn daét khôûi leân Phaùp nieäm truù do Tu maø thaønh. Bôûi vì chuûng taùnh naøy chöa töøng ñaït ñöôïc, haønh töôùng toàn taïi vöõng chaéc ñoái vôùi taát caû caùc uaån, cho neân ñaàu tieân ñaõ khôûi leân Phaùp nieäm truù, tröôùc phaûi duyeân vôùi Khoå ñeá laøm boán haønh töôùng, cho ñeán sau ñoù duyeân vôùi Ñaïo ñeá laøm boán haønh töôùng. Nhö trong kinh noùi: “Nhö vaäy, tu chaân chaùnh nguyeän Nieäm truù, coù theå phaù tan Voâ minh, phaùt khôûi ñoái vôùi Minh.” Hoûi: Trong naøy noùi phaùp naøo goïi laø tu chaân chaùnh nguyeän Nieäm truù? Ñaùp: Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Trong naøy noùi ñeán Khoå phaùp trí nhaãn, bôûi vì phaùp naøy coù theå phaù tan Voâ minh, töùc laø möôøi tuøy mieân do kieán Khoå maø ñoaïn cuûa coõi Duïc; phaùt khôûi ñoái vôùi Minh, töùc laø Khoå phaùp trí. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi ñeán Ñaïo loaïi trí nhaãn, bôûi vì phaùp naøy coù theå phaù tan Voâ minh, töùc laø möôøi boán tuøy mieân do kieán Ñaïo maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ saéc; phaùt khôûi ñoái vôùi Minh, töùc laø Ñaïo loaïi trí. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi ñeán Ñònh Kim cang duï, bôûi vì phaùp naøy coù theå phaù tan Voâ minh, töùc laø phieàn naõo thuoäc phaåm Haï Haï cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù; phaùt khôûi ñoái vôùi Minh, töùc laø Taän trí. Coù ngöôøi noùi: Trong naøy noùi

taát caû ñaïo voâ giaùn, bôûi vì phaùp naøy coù theå phaù tan Voâ minh, töùc laø phaåm phieàn naõo do ñaïo aáy maø ñoaïn; phaùt khôûi ñoái vôùi Minh, töùc laø ñaïo giaûi thoaùt thuoäc phaåm aáy. Hieáp Toân giaû noùi: "Trong naøy noùi ñeán Tueä thieän do phöông tieän thieän xaûo maø thaâu nhieáp tieáp nhaän, goïi laø tu chaân chaùnh nguyeän Nieäm truù, bôûi vì phaùp naøy coù theå phaù tan Voâ minh, töùc laø ba caên baát thieän; phaùt

khôûi ñoái vôùi Minh, töùc laø ba caên thieän." Nhö Ñöùc Theá Toân noùi baøi tuïng raèng: "Neáu maïng löôùi daøy thì vöôùng maéc, Khoâng coù AÙi ngöôøi naøo giöõ ñöôïc, Sôû haønh cuûa Phaät laø voâ bieân, Khoâng daáu tích-daáu naøo daãn loái?" Trong naøy, sôû haønh cuûa Phaät, ñoù laø boán Nieäm truù. Hoûi: Ñöùc Phaät laø ñaït ñöôïc giôùi haïn (bieân teá) cuûa Nieäm truù maø nhaäp Nieát-baøn, hay laø khoâng ñaït ñöôïc giôùi haïn cuûa Nieäm truù maø ñaõ nhaäp Nieát-baøn? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Neáu noùi laø ñaït ñöôïc, thì vì sao noùi sôû haønh cuûa Phaät laø voâ bieân? Neáu khoâng ñaït ñöôïc, thì vì sao noùi luùc Ñöùc Phaät ñaït ñöôïc Taän trí thì vieäc laøm vieân maõn cöùu caùnh? Ñaùp: Coù nhaân duyeân cho neân coù theå noùi laø ñaït ñöôïc giôùi haïn, coù nhaân duyeân cho neân coù theå noùi laø khoâng ñaït ñöôïc giôùi haïn. Ñoù laø döïa vaøo daãn daét cho neân coù theå noùi laø ñaït ñöôïc giôùi haïn, döïa vaøo thoï duïng cho neân coù theå noùi laø khoâng ñaït ñöôïc giôùi haïn. Laïi nöõa, döïa vaøo ñaït ñöôïc cho neân coù theå noùi laø ñaït ñöôïc giôùi haïn, döïa vaøo thaân töôùng cho neân coù theå noùi laø khoâng ñaït ñöôïc giôùi haïn. Laïi nöõa, döïa vaøo thaønh töïu cho neân coù theå noùi laø ñaït ñöôïc giôùi haïn, döïa vaøo hieän tieàn cho neân coù theå noùi laø khoâng ñaït ñöôïc giôùi haïn. Nhö trong kinh noùi: "Theá naøo goïi laø khoâng phaûi nôi thöïc haønh cuûa Tyø kheo? Neân noùi chính laø naêm duïc tuyeät vôøi (Dieäu duïc). Theá naøo goïi laø nôi thöïc haønh cuûa Tyø kheo? Neân noùi chính laø boán Nieäm truù." Hoûi: Naêm duïc tuyeät vôøi cuõng thuaän theo ñöa vaøo trong Nieäm truù, vì sao noùi khoâng phaûi laø nôi thöïc haønh? Ñaùp: Döïa vaøo ngöôøi chuû ñoäng quaùn saùt, cho neân ñöa ra caùch noùi naøy. Ñoù laø neáu quaùn saùt khoâng nhö lyù thì goïi laø khoâng phaûi nôi thöïc haønh, neáu quaùn saùt nhö lyù thì goïi laø nôi thöïc haønh. Nhö trong kinh noùi: "Coù ba loaïi Nieäm truù, Thaùnh giaû neân luyeän taäp. Neáu coù Thaùnh giaû kheùo leùo luyeän taäp, thì luùc naøy môùi thích hôïp ñeå ñieàu khieån moïi ngöôøi. Theá naøo laø ba loaïi? Ñoù laø luùc Nhö Lai thuyeát phaùp cho ñeä töû, khôûi loøng thöông xoùt saâu saéc, taâm Bi hôïp vôùi lôïi ích maø noùi cho bieát raèng: Ñaây laø lôïi ích, ñaây laø an laïc, ñaây laø lôïi ích an laïc. Neáu chuùng ñeä töû cung kính, taäp trung laéng nghe, truù trong taâm vaâng theo lôøi daïy, thöïc haønh giaùo phaùp-tuøy thuaän giaùo phaùp, khoâng vöôït boû Thaùnh giaùo, tieáp nhaän hoïc hoûi caùc Hoïc xöù, thì Nhö Lai ñoái vôùi chuùng aáy cuõng khoâng vui möøng, taâm khoâng hôùn hôû, chæ an truù trong Chaùnh xaû-Chaùnh nieäm-Chaùnh tri.

Ñoù goïi laø Nieäm truù thöù nhaát. Neáu coù Thaùnh giaû kheùo leùo luyeän taäp, thì luùc naøy môùi thích hôïp ñeå ñieàu khieån moïi ngöôøi. Laïi nöõa, luùc Nhö Lai thuyeát phaùp cho ñeä töû, khôûi loøng thöông xoùt saâu saéc, taâm Bi hôïp vôùi lôïi ích maø noùi cho bieát raèng: Ñaây laø lôïi ích, ñaây laø an laïc, ñaây laø lôïi ích an laïc. Neáu chuùng ñeä töû khoâng cung kính, khoâng taäp trung laéng nghe, khoâng truù trong taâm vaâng theo lôøi daïy, khoâng thöïc haønh giaùo phaùp-tuøy thuaän giaùo phaùp, vöôït boû Thaùnh giaùo, khoâng tieáp nhaän hoïc hoûi caùc Hoïc xöù, thì Nhö Lai ñoái vôùi chuùng aáy cuõng khoâng töùc giaän, taâm khoâng buoàn phieàn, chæ an truù trong Chaùnh xaû-Chaùnh nieäm- Chaùnh tri. Ñoù goïi laø Nieäm truù thöù hai. Neáu coù Thaùnh giaû kheùo leùo luyeän taäp, thì luùc naøy môùi thích hôïp ñeå ñieàu khieån moïi ngöôøi. Laïi nöõa, luùc Nhö Lai thuyeát phaùp cho ñeä töû, khôûi loøng thöông xoùt saâu saéc, taâm Bi hôïp vôùi lôïi ích maø noùi cho bieát raèng: Ñaây laø lôïi ích, ñaây laø an laïc, ñaây laø lôïi ích an laïc. Neáu moät phaàn chuùng ñeä töû cung kính, taäp trung laéng nghe, cho ñeán tieáp nhaän hoïc hoûi caùc Hoïc xöù; moät phaàn chuùng ñeä töû khoâng cung kính, khoâng taäp trung laéng nghe, cho ñeán cuõng khoâng tieáp nhaän hoïc hoûi caùc Hoïc xöù. Luùc baáy giôø Nhö Lai ñoái vôùi ngöôøi cung kính tieáp nhaän, cuõng khoâng vui möøng, taâm khoâng hôùn hôû; ñoái vôùi ngöôøi khoâng cung kính tieáp nhaän, cuõng khoâng töùc giaän, taâm khoâng buoàn phieàn, chæ an truù trong Chaùnh xaû-Chaùnh nieäm-Chaùnh tri. Ñoù goïi laø Nieäm truù thöù ba. Neáu coù Thaùnh giaû kheùo leùo luyeän taäp, thì luùc naøy môùi thích hôïp ñeå ñieàu khieån moïi ngöôøi.” Hoûi: Neáu nhö vaäy thì chæ caàn coù hai loaïi Nieäm truù, ñoù laø ñoái vôùi ngöôøi cung kính tieáp nhaän vaø ñoái vôùi ngöôøi khoâng cung kính tieáp nhaän, vì sao phaûi noùi ñeán ba loaïi? Ñaùp: Bôûi vì thuaän theo chuùng hoäi coù ba loaïi, cho neân noùi ñeán ba loaïi. Ñoù laø coù chuùng hoäi maø taát caû ñeàu cung kính tieáp nhaän, coù chuùng hoäi maø taát caû ñeàu khoâng cung kính tieáp nhaän, coù chuùng hoäi thì moät phaàn cung kính tieáp nhaän vaø moät phaàn khoâng cung kính tieáp nhaän, vì theá cho neân thuaän theo ñieàu aáy maø noùi ñeán ba loaïi Nieäm truù. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì phaûi noùi ñeán baûy loaïi Nieäm truù, ñoù laø boán loaïi tröôùc ñaây vaø ba loaïi naøy? Ñaùp: Trong naøy, ba loaïi töùc laø ñöa vaøo trong boán loaïi tröôùc ñaây, bôûi vì ñeàu laø do Phaùp nieäm truù beân ngoaøi duyeân xen taïp tröôùc ñaây thaâu nhieáp. Hoûi: Luùc Ñöùc Phaät thuyeát phaùp, neáu taát caû ñeàu cung kính tieáp nhaän, thì leõ ra khoâng coù ba loaïi Nieäm truù; neáu coù ngöôøi khoâng cung kính tieáp nhaän, thì Ñöùc Theá Toân seõ khoâng röôùi laøn möa Chaùnh phaùp ôû

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 188 655

nôi khoâng phaûi laø ruoäng ñaát, khoâng phaûi laø ñoà ñöïng. Nhö vaäy, Ñöùc Phaät thuyeát phaùp seõ trôû thaønh uoång phí? Ñaùp: Ñöùc Theá Toân thuyeát phaùp cho moïi ngöôøi, muoán laøm cho moïi ngöôøi hieåu bieát; neáu nhö moïi ngöôøi khoâng hieåu bieát, thì cuõng coù chö Thieân coù theå hieåu bieát. Nhö vaäy Nieäm truù coù ba loaïi, cuõng khoâng phaûi laø Ñöùc Phaät thuyeát phaùp uoång phí. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì moïi ngöôøi khoâng hieåu bieát, cho neân Nieäm truù coù ba loaïi; bôûi vì chö Thieân coù theå hieåu bieát, cho neân khoâng phaûi ôû nôi khoâng phaûi

laø ruoäng ñaát, khoâng phaûi laø ñoà ñöïng maø röôùi laøn möa Chaùnh phaùp. Coù ngöôøi noùi: Luùc Ñöùc Phaät thuyeát phaùp thì muoán laøm cho taát caû höõu tình ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn, hoï khoâng ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn maø ñaït ñöôïc quaû Baát hoaøn, cho neân Nieäm truù coù ba loaïi, cuõng khoâng phaûi laø Ñöùc Phaät thuyeát phaùp uoång phí. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì khoâng ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn, cho neân Nieäm truù coù ba loaïi; bôûi vì ñaït ñöôïc quaû Baát hoaøn, cho neân khoâng phaûi laø thuyeát phaùp uoång phí. Laïi nöõa, luùc Ñöùc Phaät thuyeát phaùp thì muoán laøm cho taát caû höõu tình ñaït ñöôïc quaû Baát hoaøn, hoï khoâng ñaït ñöôïc quaû Baát hoaøn maø ñaït ñöôïc quaû Nhaát lai, noùi roäng ra nhö tröôùc. Nhö vaäy muoán laøm cho ñaït ñöôïc quaû Nhaát lai, quaû Döï löu, caên thieän thuaän phaàn Quyeát traïch, caên thieän thuaän phaàn Giaûi thoaùt, caên thieän thuaän phaàn Phöôùc, laàn löôït chuyeån tieáp theo thöù töï noùi roäng ra cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, luùc Ñöùc Phaät thuyeát phaùp thì muoán laøm cho taát caû höõu tình ñaït ñöôïc quaû trong phaùp hieän taïi, hoï khoâng ñaït ñöôïc quaû trong phaùp hieän taïi maø coù theå gieo troàng caên thieän cho töông lai, cho neân Nieäm truù coù ba loaïi, cuõng khoâng phaûi laø Ñöùc Phaät thuyeát phaùp uoång phí, noùi roäng ra nhö tröôùc. Hoûi: Vì sao luùc ñeä töû cung kính tieáp nhaän, Ñöùc Phaät khoâng sinh loøng vui möøng; luùc ñeä töû khoâng cung kính tieáp nhaän, Ñöùc Phaät khoâng sinh loøng buoàn phieàn? Ñaùp: Ñöùc Phaät bieát roõ höõu tình coù chuûng taùnh sai bieät nhö vaäy, ngöôøi yù thích xaáu aùc thì laøm ñieàu xaáu aùc, ngöôøi yù thích toát ñeïp thì laøm ñieàu toát ñeïp. Neáu nhö ngöôøi yù thích xaáu aùc maø laøm ñieàu toát ñeïp thì neân sinh loøng vui möøng ñoái vôùi hoï, ngöôøi yù thích toát ñeïp maø laøm ñieàu xaáu aùc thì neân sinh loøng buoàn phieàn ñoái vôùi hoï, nhöng maø khoâng phaûi nhö vaäy, bôûi vì chuûng taùnh khaùc bieät. Nhö bieát roõ chuûng taùnh sai bieät cuûa moïi vaät beân ngoaøi, quaëng saét thì saûn xuaát ra saét, quaëng vaøng thì saûn xuaát ra vaøng, vì theá cho neân luùc naáu chaûy, töø quaëng saét coù ñöôïc saét maø taâm khoâng sinh buoàn phieàn, töø quaëng vaøng coù ñöôïc vaøng maø taâm khoâng sinh

vui möøng. Neáu nhö coù ñöôïc traùi ngöôïc vôùi ñieàu naøy thì coù theå sinh loøng buoàn phieàn-vui möøng, nhöng maø khoâng coù ñieàu naøy, bôûi vì chuûng taùnh khaùc nhau. Ñöùc Theá Toân cuõng nhö vaäy, bieát roõ caùc chuûng taùnh sai bieät cuûa höõu tình, cho neân khoâng sinh loøng buoàn phieàn-vui möøng. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Bôûi vì Ñöùc Phaät ñaõ kheùo ñoaïn caùc phaùp yeâu-gheùt. Ñoù laø vui möøng töïa nhö yeâu, buoàn phieàn töïa nhö gheùt, Ñöùc Phaät ñoái vôùi yeâu-gheùt ñeàu ñaõ kheùo ñoaïn, cho neân khoâng coù buoàn phieàn-vui möøng. Laïi coù ngöôøi noùi: Ñöùc Phaät ñaõ kheùo tu phaùp Khoâng laøm caên baûn maø daáy leân nghó raèng: Ai laø ngöôøi cung kính, ai laø ngöôøi khoâng cung kính, chæ laø taäp hôïp cuûa haønh troáng roãng? Vì theá ñoái vôùi chuùng hoäi khoâng sinh loøng buoàn phieàn-vui möøng. Nhö trong kinh noùi: “Coù moät ñaïo höôùng veà, coù theå laøm cho höõu tình thanh tònh, ñoù laø boán Nieäm truù…” Hoûi: Vì sao goïi laø moät ñaïo höôùng veà, laø bôûi vì coù theå vöôït leân treân moät coõi cho neân goïi laø moät

ñaïo höôùng veà, laø bôûi vì coù theå vöôït leân treân moät neõo cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, laø bôûi vì coù theå vöôït leân treân moät sinh loaïi cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, laø bôûi vì coù theå thoâng ñaït moät Ñeá cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, laø bôûi vì coù theå höôùng ñeán moät nôi cuoái cuøng cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, hay laø bôûi vì chæ coù moät ñaïo cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà? Giaû söû nhö vaäy thì coù gì sai? Neáu bôûi vì coù theå vöôït leân treân moät coõi cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, thì khoâng phaûi laø moät ñaïo höôùng veà, bôûi vì coù ba coõi? Neáu bôûi vì coù theå vöôït leân treân moät neõo cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, thì cuõng khoâng phaûi laø moät ñaïo höôùng veà, bôûi vì coù naêm neõo? Neáu bôûi vì coù theå vöôït leân treân moät sinh loaïi cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, thì cuõng khoâng phaûi laø moät ñaïo höôùng veà, bôûi vì coù boán sinh loaïi? Neáu bôûi vì coù theå thoâng ñaït moät Ñeá cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, thì cuõng khoâng phaûi laø moät ñaïo höôùng veà, bôûi vì coù boán Ñeá? Neáu bôûi vì coù theå höôùng ñeán moät nôi cuoái cuøng cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, thì cuõng khoâng phaûi laø moät ñaïo höôùng veà, bôûi vì nôi cuoái cuøng coù hai loaïi, moät laø vieäc laøm ñeán nôi cuoái cuøng, hai laø coâng duïng ñeán nôi cuoái cuøng? Neáu bôûi vì chæ coù moät ñaïo cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, thì cuõng khoâng phaûi laø moät ñaïo höôùng veà, bôûi vì ñaïo coù nhieàu loaïi, ñoù laø ñaïo cuûa Tuøy tín haønh, ñaïo cuûa Tuøy phaùp haønh, ñaïo cuûa Tín thaéng giaûi, ñaïo cuûa Kieán chí, ñaïo cuûa Thôøi giaûi thoaùt, ñaïo cuûa Baát thôøi giaûi thoaùt? Vì sao noùi laø coù moät ñaïo höôùng veà? Ñaùp: Töùc laø döïa vaøo duyeân maø tröôùc ñaây ñaõ noùi vaø duyeân khaùc,

cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà. Döïa vaøo duyeân maø tröôùc ñaây ñaõ noùi, nghóa laø bôûi vì coù theå vöôït leân treân moät coõi cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, töùc laø coõi Voâ saéc; bôûi vì vöôït leân treân coõi naøy, cho neân khoâng coøn sinh vaøo ba coõi. Cuõng bôûi vì coù theå vöôït leân treân moät neõo cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, töùc laø neõo Trôøi; bôûi vì vöôït leân treân neõo naøy, cho neân khoâng coøn ñi ñeán naêm neõo. Cuõng bôûi vì coù theå vöôït leân treân moät sinh loaïi cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, töùc laø Hoùa sinh; bôûi vì vöôït leân treân sinh loaïi naøy, cho neân khoâng coøn nhaän chòu boán sinh loaïi. Cuõng bôûi vì coù theå thoâng ñaït moät Ñeá cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, töùc laø Ñaïo ñeá; bôûi vì Ñeá naøy töø voâ thæ cho ñeán ngaøy nay chöa töøng ñaït ñöôïc, vaø bôûi vì chöa töøng thoâng ñaït. Cuõng bôûi vì coù theå höôùng ñeán moät nôi cuoái cuøng cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, töùc laø vieäc laøm ñeán nôi cuoái cuøng; bôûi vì tu taäp coâng duïng ñeán nôi cuoái cuøng, ñeàu laø vì ñaït ñöôïc vieäc laøm ñeán nôi cuoái cuøng. Cuõng bôûi vì chæ coù moät ñaïo cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà, töùc laø Thaùnh ñaïo. Hoûi: Leõ naøo khoâng phaûi laø coù ñaïo cuûa Tuøy tín haønh cho ñeán ñaïo cuûa Baát thôøi giaûi thoaùt, nhö vaäy thì seõ coù nhieàu ñaïo? Ñaùp: Bôûi vì taát caû ñeàu laø höôùng ñeán haønh dieät Khoå, cho neân goïi laø moät ñaïo. Nhö höôùng ñeán haønh dieät Khoå, nhö vaäy höôùng ñeán haønh dieät quaû baùo, dieät theá gian, dieät sinh töû, dieät löu chuyeån, dieät

sinh-giaø-beänh- cheát cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø döïa vaøo duyeân maø tröôùc ñaây ñaõ noùi, cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà. Vaø döïa vaøo duyeân khaùc, ñoù laø bôûi vì khoâng coù höôùng veà nôi khaùc, bôûi vì khoâng lui suït trôû laïi, bôûi vì ñeán giaûi thoaùt khoâng lui suït, bôûi vì ñeán moät neõo rôøi xa naêm neõo, nhö noùi Nieát-baøn laø nôi A-la-haùn höôùng ñeán. Bôûi vì nghóa nhö vaäy, cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà. Laïi coù ngöôøi noùi: Bôûi vì coù theå ñoái trò vôùi ñaïo khaùc, cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà. Ñoù laø caùc ngoaïi ñaïo, hoaëc chaáp khoâng aên laø ñaïo, hoaëc laø chaáp xoay chuyeån theo maët trôøi laø ñaïo, hoaëc chaáp naèm treân tro-hít hôi gioù-uoáng nöôùc laõ-aên rau coû-aên traùi caây-thaân hình loõa loà-aùo vaûi thoâ-naèm khoâng baèng..., taát caû ñeàu cho laø ñaïo. Ñöùc Phaät vì ñoái trò vôùi caùc ngoaïi ñaïo aáy, cho neân noùi moät ñaïo höôùng veà. YÙ nghóa naøy noùi: Caùc loaïi ñaïo aáy ñeàu khoâng phaûi laø ñaïo thaät söï maø chæ laø ñaïo taø aùc hö voïng, laø ñaïo maø haïng ngöôøi baát thieän ñaõ luyeän taäp gaàn guõi, chöù khoâng phaûi laø ñaïo cuûa caùc baäc Thieän só ñaõ luyeän taäp gaàn guõi. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì ñaïo thaät söï chæ coù moät, ñoù laø boán Nieäm truù. Hoaëc coù ngöôøi noùi: Coù theå höôùng ñeán moät cöûa cuûa cung ñieän giaûi

thoaùt, cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà. Trong naøy neân daãn ra thí duï trong kinh OÁt-ñeå-ca ñaõ noùi, nhö kinh aáy noùi: "Ñöùc Phaät baûo vôùi OÁt-ñeå- ca: Nhö khu thaønh ôû bieân giôùi quoác gia, töôøng thaønh daøy chaéc ñaåy luøi quaân ñòch, laàu cao quan saùt canh gaùc nghieâm ngaët, cöûa lôùn-cöûa nhoû thaûy ñeàu trang bò caån thaän, chæ coù moät coång ra vaøo giao cho moät ngöôøi canh gaùc. Ngöôøi aáy thoâng minh hieåu bieát nhieàu laïi kheùo leùo luyeän taäp, ngöôøi naøo neân ñi vaøo thì cho pheùp ñi vaøo, ngöôøi naøo khoâng neân ñi vaøo thì ngaên laïi. Ngöôøi aáy luoân luoân ñi tuaàn tra quanh khu thaønh xem xeùt, thaäm chí khoâng thaáy nôi naøo coù thuù vaät qua laïi, huoáng laø coù coång naøo khaùc ö? Naøy OÁt-ñeå-ca neân bieát, ngöôøi gaùc coång aáy tuy khoâng bieát haøng ngaøy coù bao nhieâu höõu tình ñi vaøo khu thaønh-ñi ra khu thaønh, nhöng ngöôøi aáy chaéc chaén bieát caùc höõu tình ra-vaøo ñeàu ñi qua coång naøy chöù khoâng töø coång naøo khaùc. Nhö vaäy, Nhö Lai tuy khoâng taùc yù bieát roõ bao nhieâu höõu tình ñaõ nhaäp Nieát-baøn, bao nhieâu höõu tình seõ nhaäp Nieát-baøn, nhöng maø chaéc chaén bieát caùc loaïi höõu tình ñaõ nhaäp Nieát-baøn-chöa nhaäp Nieát-baøn, ñeàu do ñaïo naøy chöù khoâng döïa vaøo ñaïo naøo khaùc." Do ñoù, bôûi vì coù theå höôùng ñeán moät cöûa cuûa cung ñieän giaûi thoaùt, cho neân goïi laø moät ñaïo höôùng veà. Hoûi: Chaùnh ñoaïn-Thaàn tuùc-Caên-Löïc-Giaùc chi-Ñaïo chi ñeàu laø moät ñaïo höôùng veà chaêng? Neáu laø moät ñaïo höôùng veà, thì taïi sao kinh aáy chæ noùi Nieäm truù goïi laø moät ñaïo höôùng veà, chöù khoâng noùi ñeán phaùp khaùc? Neáu khoâng phaûi laø moät ñaïo höôùng veà, thì taïi sao chæ rieâng Nieäm truù laø moät ñaïo höôùng veà, chöù khoâng phaûi laø phaùp khaùc? Ñaùp: Neân noùi nhöõng phaùp aáy cuõng laø moät ñaïo höôùng veà. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao kinh aáy laïi khoâng noùi ñeán? Ñaùp: Caàn phaûi noùi maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát laø nghóa naøy coù khaùc. Coù ngöôøi noùi: Neáu noùi ñeán Nieäm truù thì neân bieát laø cuõng

ñaõ noùi ñeán Chaùnh ñoaïn… Coù ngöôøi noùi: Nieäm truù laø moät höôùng veà cuõng laø ñaïo, Chaùnh ñoaïn… laø moät höôùng veà maø khoâng phaûi laø ñaïo, bôûi vì khoâng phaûi taát caû ñeàu laø Tueä. Coù ngöôøi noùi: Nieäm truù töø ñòa baét ñaàu söï nghieäp cho ñeán Taän trí- Voâ sinh trí ñeàu coù taùc duïng luoân luoân thuø thaéng, Chaùnh ñoaïn… thì khoâng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Nieäm truù coù theå phaân bieät veà töï töôùng-coïng töôùng cuûa caùc phaùp, coù theå kieán laäp veà töï töôùng-coïng töôùng cuûa caùc phaùp, coù theå laøm haïi caùi ngu veà söï vaø caùi ngu veà sôû duyeân, ôû trong caùc phaùp

chuyeån ñoåi khoâng taêng-giaûm, Chaùnh ñoaïn… thì khoâng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Nieäm truù nhö phaùp coù maét coù theå daãn daét nhöõng phaùp phaàn Boà-ñeà khaùc nhö muø höôùng ñeán cung ñieän Nieát-baøn maø khoâng coù höôùng veà nôi khaùc, nhö ngöôøi maét saùng daãn daét nhöõng ngöôøi muø khieán cho ñi theo con ñöôøng ngay thaúng chöù khoâng ñi vaøo con ñöôøng sai traùi; Nieäm truù cuõng nhö vaäy, vì theá cho neân kinh aáy chæ noùi Nieäm truù goïi laø moät ñaïo höôùng veà maø khoâng noùi ñeán phaùp naøo khaùc. Nhö trong kinh noùi: “Coù moät ñaïo höôùng veà, coù theå laøm cho höõu tình thanh tònh, vöôït leân dieät heát buoàn khoå, cho ñeán coù theå chöùng ñöôïc phaùp thuaän theo Chaùnh lyù, ñoù laø Thaùnh Chaùnh Tam-ma-ñòa vaø nhaân duyeân cuûa phaùp aáy, nhöõng vaät duïng cuûa phaùp aáy.” Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân coù luùc noùi Baùt-nhaõ laø moät ñaïo höôùng veà, coù luùc noùi Ñaúng trì laø moät ñaïo höôùng veà? Ñaùp: Bôûi vì tuøy theo höõu tình ñaõ ñöôïc hoùa ñoä, coù ñieàu gì chöa ñaày ñuû maø noùi. Nghóa laø höõu tình ñaõ ñöôïc hoùa ñoä, hoaëc coù ngöôøi thieáu veà Xa-ma-tha, hoaëc coù ngöôøi thieáu veà Tyø-baùt-xaù-na. Neáu ngöôøi thieáu veà Xa-ma-tha thì vì hoï noùi Ñaúng trì laø moät ñaïo höôùng veà, neáu ngöôøi thieáu veà Tyø-baùt-xaù-na thì vì hoï noùi Baùt-nhaõ laø moät ñaïo höôùng veà. Baùt-nhaõ töùc laø Nieäm truù ñaõ noùi tröôùc ñaây, bôûi vì Nieäm truù laáy Tueä laøm taùnh. Nhö trong kinh noùi: “Neáu coù ngöôøi coù theå bieän giaûi veà boán Nieäm truù thì coù theå bieän giaûi veà Chaùnh nhö lyù, neáu coù theå bieän giaûi veà Chaùnh nhö lyù thì coù theå bieän giaûi veà Thaùnh ñaïo, neáu coù theå bieän giaûi veà Thaùnh ñaïo thì coù theå bieän giaûi veà Cam loä, neáu coù theå bieän giaûi veà Cam loä thì coù theå thoaùt khoûi caùc phaùp böùc baùch phieàn muoän nhö sinh-giaø-beänh-cheát- saàu than-buoàn khoå.” Hoûi: Nieäm truù-Chaùnh nhö lyù-Thaùnh ñaïo-Cam loä sai bieät theá naøo? Ñaùp: Teân goïi töùc laø sai bieät, ñoù laø teân goïi Nieäm truù cho ñeán teân goïi Cam loä. Coù ngöôøi noùi: Nieäm truù töùc laø hieån baøy veà Nieäm truù, Chaùnh nhö lyù hieån baøy veà Chaùnh ñoaïn-Thaàn tuùc-Caên-Löïc-Giaùc chi, Thaùnh ñaïo hieån baøy veà Ñaïo chi, Cam loä hieån baøy veà quaû cuûa phaùp aáy. Coù ngöôøi noùi: Nieäm truù hieån baøy veà Nieäm truù thuoäc sôû duyeân, Chaùnh nhö lyù hieån baøy veà Nieäm truù xen taïp nhau, Thaùnh ñaïo hieån baøy veà Nieäm truù thuoäc töï taùnh, Cam loä hieån baøy veà quaû cuûa phaùp aáy. Coù ngöôøi noùi: Nieäm truù hieån baøy veà Nieäm truù do Vaên maø thaønh, Chaùnh nhö lyù hieån baøy veà Nieäm truù do Tö maø thaønh, Thaùnh ñaïo hieån baøy veà Nieäm truù do Tu maø thaønh, Cam loä

hieån baøy veà quaû cuûa phaùp aáy.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 188 660

Coù ngöôøi noùi: Nieäm truù hieån baøy veà Nieäm truù thuoäc ngoân thuyeát cöùu caùnh, Chaùnh nhö lyù hieån baøy veà Nieäm truù thuoäc tö duy cöùu caùnh, Thaùnh ñaïo hieån baøy veà Nieäm truù thuoäc xuaát ly cöùu caùnh, Cam loä hieån baøy veà quaû cuûa phaùp aáy. Coù ngöôøi noùi: Nieäm truù hieån baøy veà Kieán ñaïo, Chaùnh nhö lyù hieån baøy veà Tu ñaïo, Thaùnh ñaïo hieån baøy veà ñaïo Voâ hoïc, Kieán ñòa-Tu ñòa-ñòa Voâ hoïc noùi cuõng nhö vaäy, Cam loä hieån baøy veà quaû cuûa phaùp aáy. Coù ngöôøi noùi: Nieäm truù hieån baøy veà Vò tri ñöông caên, Chaùnh nhö lyù hieån baøy veà Dó tri caên, Thaùnh ñaïo hieån baøy veà Cuï tri caên, Cam loä hieån baøy veà quaû cuûa phaùp aáy. Ñoù goïi laø söï sai bieät cuûa Nieäm truù-Chaùnh nhö lyù-Thaùnh ñaïo-Cam loä. Neáu tu Thaân nieäm truù thì luùc aáy tu Thoï nieäm truù chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra. Tu coù boán loaïi, ñoù laø tu ñaït ñöôïc-tu luyeän taäp-tu ñoái trò-tu loaïi boû. Tu ñaït ñöôïc-tu luyeän taäp, ñoù laø taát caû phaùp thieän höõu vi; tu ñoái trò-tu loaïi boû, ñoù laø taát caû phaùp höõu laäu. Caùc Sö phöông Taây noùi: "Tu coù saùu loaïi, ñoù laø boán loaïi tröôùc vaø tu phoøng hoä-tu phaân bieät. Tu phoøng hoä, ñoù laø tu veà Caên, nhö noùi: Saùu caên nhö vaäy kheùo ñieàu phuïc-kheùo baûo veä-kheùo giöõ gìn-kheùo ngaên ngöøa thì coù theå caûm ñeán dò thuïc Laïc thoï ôû töông lai. Tu phaân bieät, ñoù laø tu veà Thaân, nhö noùi: Thaân naøy laø toùc-loâng-raêng-moùng…" Caùc Sö nöôùc Ca-thaáp-di-la noùi: "Hai loaïi tu sau naøy töùc laø thuoäc veà tu ñoái trò-loaïi boû ôû tröôùc." Nghóa veà boán loaïi tu noùi roäng ra nhö chöông Trí Uaån… Trong naøy, döïa vaøo hai loaïi tu maø soaïn luaän, ñoù laø tu ñaït ñöôïc-tu luyeän taäp. Döïa vaøo hai loaïi tu naøy, ôû trong caùc phaàn vò tu veà Nieäm truù coù sai bieät. Ñoù laø trong phaàn vò Noaõn ban ñaàu duyeân vôùi ba Ñeá, Phaùp nieäm truù laø tu hieän taïi, vò lai tu boán loaïi, moät haønh töôùng laø tu hieän taïi, vò lai tu boán haønh töôùng, tu ñoàng phaàn chöù khoâng phaûi laø khoâng ñoàng phaàn; duyeân vôùi Dieät ñeá, Phaùp nieäm truù laø tu hieän taïi, ngay loaïi naøy tu ôû vò lai, moät haønh töôùng laø tu hieän taïi, vò lai tu boán haønh töôùng, cuõng tu ñoàng phaàn chöù khoâng phaûi laø khoâng ñoàng phaàn, bôûi vì khoâng phaûi laø ban ñaàu quaùn veà uaån dieät ñi maø coù theå tu veà ñaïo duyeân vôùi uaån. Phaàn vò Noaõn taêng tröôûng duyeân vôùi ba Ñeá, boán Nieäm truù tuøy theo moät loaïi laø tu hieän taïi, vò lai tu boán loaïi, tu ñoàng phaàn vaø khoâng ñoàng phaàn, moät haønh töôùng laø tu hieän taïi, vò lai tu möôøi saùu haønh töôùng; duyeân vôùi Dieät ñeá, Phaùp nieäm truù laø tu hieän taïi, vò lai tu boán loaïi, moät haønh töôùng laø tu

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 188 661

hieän taïi, vò lai tu möôøi saùu haønh töôùng. Hoûi: Vì sao Noaõn ban ñaàu chæ tu ñoàng phaàn chöù khoâng phaûi laø khoâng ñoàng phaàn, Noaõn taêng tröôûng thì tu ñoàng phaàn vaø khoâng ñoàng phaàn? Ñaùp: Noaõn ban ñaàu laø chuûng taùnh chöa töøng ñaït ñöôïc, ban ñaàu duyeân vôùi Ñeá khôûi leân haønh töôùng, bôûi vì theá löïc yeáu keùm cho neân chæ tu ñoàng phaàn chöù khoâng phaûi laø khoâng ñoàng

phaàn; Noaõn taêng tröôûng laø chuûng taùnh ñaõ töøng ñaït ñöôïc, ñaõ duyeân vôùi Ñeá khôûi leân haønh töôùng, bôûi vì theá löïc maïnh meõ cho neân coù theå tu ñoàng phaàn vaø khoâng ñoàng phaàn. Trong phaàn vò Ñaûnh ban ñaàu duyeân vôùi boán Ñeá, Phaùp nieäm truù laø tu hieän taïi, vò lai tu boán loaïi, tu ñoàng phaàn vaø khoâng ñoàng phaàn, moät haønh töôùng laø tu hieän taïi, vò lai tu möôøi saùu haønh töôùng. Phaàn vò Ñaûnh taêng tröôûng duyeân vôùi ba Ñeá, boán Nieäm truù tuøy theo moät loaïi laø tu hieän taïi, vò lai tu boán loaïi, tu ñoàng phaàn vaø khoâng ñoàng phaàn, moät haønh töôùng laø tu hieän taïi, vò lai tu möôøi saùu haønh töôùng; duyeân vôùi Dieät ñeá, Phaùp nieäm truù laø tu hieän taïi, vò lai tu boán loaïi, moät haønh töôùng laø tu hieän taïi, vò lai tu möôøi saùu haønh töôùng. Phaàn vò Nhaãn ban ñaàu vaø taêng tröôûng ñeàu duyeân vôùi boán Ñeá, Phaùp nieäm truù laø tu hieän taïi, vò lai tu boán loaïi, tu ñoàng phaàn vaø khoâng ñoàng phaàn, moät haønh töôùng laø tu hieän taïi, vò lai tu möôøi saùu haønh töôùng. Hoûi: Vì sao phaàn vò Nhaãn ban ñaàu vaø taêng tröôûng ñeàu chæ coù Phaùp nieäm truù laø tu hieän taïi? Ñaùp: Bôûi vì Nhaãn gaàn vôùi Kieán ñaïo cho neân töông töï vôùi Kieán ñaïo, nhö trong Kieán ñaïo chæ coù Phaùp nieäm truù laø tu hieän taïi, Nhaãn cuõng nhö vaäy. Toân giaû Dieäu AÂm noùi raèng: “Caên thieän thuaän phaàn quyeát traïch, hai loaïi ôû coõi Duïc ñoù laø Noaõn-Ñaûnh, hai loaïi ôû coõi Saéc ñoù laø Nhaãn-Theá ñeä nhaát phaùp.” Neáu döïa vaøo caùch noùi aáy thì Nhaãn ban ñaàu duyeân vôùi ba Ñeá, Phaùp nieäm truù laø tu hieän taïi, vò lai tu boán loaïi, moät haønh töôùng tu ôû hieän taïi, vò lai tu boán haønh töôùng, tu ñoàng phaàn chöù khoâng phaûi laø khoâng ñoàng phaàn; duyeân vôùi Dieät ñeá, Phaùp nieäm truù laø tu hieän taïi, ngay loaïi naøy tu ôû vò lai, bôûi vì khoâng phaûi laø ban ñaàu quaùn veà uaån dieät ñi maø coù theå tu veà ñaïo duyeân vôùi uaån, cho neân moät haønh töôùng laø tu hieän taïi, vò lai tu boán haønh töôùng, tu ñoàng phaàn chöù khoâng phaûi laø khoâng ñoàng phaàn. Phaàn vò Nhaãn taêng tröôûng duyeân vôùi ba Ñeá, boán Nieäm truù tuøy theo moät loaïi laø tu hieän taïi, vò lai tu boán loaïi, tu ñoàng phaàn vaø khoâng ñoàng phaàn, moät haønh töôùng laø tu hieän taïi, vò lai tu möôøi saùu haønh töôùng; duyeân vôùi Dieät ñeá,

Phaùp nieäm truù laø tu hieän taïi, vò lai tu boán loaïi, moät haønh töôùng laø tu hieän taïi, vò lai tu möôøi saùu haønh töôùng. Hoûi: Vì sao Nhaãn ban ñaàu chæ tu ñoàng phaàn, Nhaãn taêng tröôûng cuõng tu khoâng ñoàng phaàn? Ñaùp: Noùi roäng ra nhö tröôùc. Lôøi bình: Caùch noùi tröôùc laø hôïp lyù. Nhöng caên thieän thuaän phaàn quyeát traïch, bôûi vì thuaän vôùi Kieán ñaïo, cho neân trong phaàn vò ban ñaàu khôûi leân, hieän taïi ñeàu chæ tu veà Phaùp nieäm truù; ôû phaàn vò taêng tröôûng coù boán Nieäm truù tuøy theo moät loaïi hieän roõ tröôùc maét. Töø phaàn vò Nhaãn ban ñaàu bôûi vì gaàn vôùi Kieán ñaïo, cho neân ôû taát caû moïi luùc thì hieän taïi chæ tu veà Phaùp nieäm truù. Phaàn vò Theá ñeä nhaát phaùp cuõng chæ laø Phaùp nieäm truù tu ôû hieän taïi, vò lai tu boán loaïi, moät haønh töôùng tu ôû hieän taïi, vò lai tu boán haønh töôùng, tu ñoàng phaàn chöù khoâng phaûi laø khoâng ñoàng phaàn. Hoûi: Theá ñeä nhaát phaùp cuõng laø chuûng taùnh ñaõ töøng ñaït ñöôïc, ñaõ duyeân vôùi Ñeá khôûi leân haønh töôùng, vì sao chæ tu ñoàng phaàn chöù khoâng

phaûi laø khoâng ñoàng phaàn? Ñaùp: Theá ñeä nhaát phaùp laø caên thieän raát gaàn guõi vôùi Kieán ñaïo, raát töông töï vôùi Kieán ñaïo, nhö trong Kieán ñaïo chæ coù tu ñoàng phaàn chöù khoâng phaûi laø khoâng ñoàng phaàn, Theá ñeä nhaát phaùp cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì Theá ñeä nhaát phaùp laø caên thieän ñi tröôùc Kieán ñaïo, thuoäc veà tu ñoái trò, cho neân nhö Kieán ñaïo chæ coù tu ñoàng phaàn. Coù ngöôøi noùi: Theá ñeä nhaát phaùp chæ coù baáy nhieâu haønh töôùng coù theå tu, nhö ngöôøi traàn truoàng khoâng coù aùo quaàn coù theå laøm maát ñi, neân bieát Nhaãn taêng thöôïng cuõng nhö vaäy. Trong phaàn vò Nhaãn coøn laïi tuøy theo sôû duyeân giaûm bôùt, thì khoâng tu veà haønh töôùng cuûa Nieäm truù aáy, nhö thích hôïp neân bieát!

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.